ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

'Η ἔκθεσις τοῦ κ. Ζολώτα πρὸς τοὺς μετόχους τῆς Τραπέζης 'Ελλάδος παρέχει μίαν ἀδροτάτην εἰκόνα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας.

'Η Οἰκονομία τῆς 'Ελλάδος εἶναι βεβαίως ὑγιής, οὐχ' ἧττον ὅμως ἐπιβάλλεται συνεχὴς καὶ ἀδιάλειπτος ἐπαγρύπνησις πρὸς τοῦτο.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΞΕΝ. ΖΟΛΩΤΑ

ΣΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

Αἱ ἐξελίξεις καὶ αἱ ἀδυναμίαι τῆς Οἰκονομίας τὸ 1965

Τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ηὐξήθη μὲ ταχὺν ρυθμὸν κατὰ 7,3%

ΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΝΗΡΧΟΝΤΟ ΕΙΣ 235 ΕΚΑΤ. ΔΟΛΛΑΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 1965
ΤΟ ΕΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ 673 ΕΚ. ΔΟΛΛ. - ΛΙΑΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΛΙΡΑΝ

ΑΘΗΝΑΙ, 22.— Χθὲς τὴν μεσημβρίαν ἐγένετο ἡ ἐτησία τακτικὴ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἐλλάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἱδρύματος καθηγητὴς κ. Ξενοφῶν Ζολώτας ἀνέγνωσε τὴν Ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Τραπέζης κατὰ τὴν διαρρεύσασαν χρῆσιν 1965. Ἡ Ἔκθεσις τοῦ κ. Ζολώτα, ἀναφερομένη εἰς τὰς ἐξελίξεις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ 1965, δίδει μίαν ἐναργῆ εἰκόνα τῶν ἰπιτεύξεων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδυναμιῶν της, ἐπισημαίνει τὰ ἀντιμετωπιζόμενα προβλήματα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας καὶ διαγράφει τὰς προοπτικὰς τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον.

Τὸ πλῆρες κείμενον τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ζολώτα ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Κύριοι Μέτοχοι,

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως τοῦ ἔτους 1965, τὰ μὲν ἀκαθάριστα ἔσοδα τῆς Τραπέζης ἀνῆλθον εἰς 801.544.346 δραχμάς, τὸ δὲ σύνολον τῶν δαπανῶν λειτουργίας της εἰς 697.266.758 δραχ. Ἑπομένως τὰ καθαρὰ κέρδη τῆς χρήσεως ἀνῆλθον εἰς δραχ. 104.277.588.

Κατόπιν τούτου προτείνομεν ὅπως ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς χρήσεως διατεθῇ ποσὸν 6.720.000 δραχ. πρὸς πληρωμὴν τοῦ κεκανονισμένου μερίσματος πρὸς 4% ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχ. 168.000.000 μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης, ἤτοι 84 δραχμαὶ κατὰ μετοχήν, καθὼς ἐπίσης καὶ ποσὸν 5.213.900 δραχ. εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ κατηγορίας 1. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ τακτικὸν ἀποθεματικὸν τῆς Τραπέζης ἔχει ἤδη ἐξισωθῆ πρὸς τὸ καταβεβλημένον μετοχικὸν κεφάλαιον αὐτῆς, προτείνομεν προσέτι τὴν πληρωμὴν προσθέτου μερίσματος πρὸς 4% ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου, ἤτοι 84 δραχ. κατὰ μετοχήν, οὕτως ὥστε τὸ συνολικῶς διανεμόμενον μέρισμα νὰ ἀνέλθῃ εἰς 168 δραχ. κατὰ μετοχὴν ἢ 8% ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου. Συμφώνως δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 71, προτείνομεν περαιτέρω τὴν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου διάθεσιν ποσοῦ 85.623.688 δραχ. ὡς συμμετοχὴν του εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης.

Τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα τῆς Τραπέζης ηὐξήθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους κατὰ 111.284.341 δραχ. κυρίως λόγῳ μεγαλυτέρων εἰσπράξεων ἐκ τόκων χορηγήσεων αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς διευρύνσεως τῶν πιστώσεων τῆς Τραπέζης πρὸς τὴν οἰκονομίαν.

Τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως δαπανῶν τῆς Τραπέζης ἐσημείωσεν αὔξησιν κατὰ 114.155.807 δραχ., ἤτοι κατὰ 3 ἑκατ. δραχ. περίπου μεγαλυτέραν τῆς ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῶν ἐσόδων Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους ὁ λογαριασμὸς τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως ἐπεβαρύνθη μὲ 20 ἑκατ. δραχ., διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ταμείου συντάξεων προσωπικοῦ τῆς πρώην ΕΤΕ. Ἡ αὔξησις τοῦ κονδυλίου δι' ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ ὑπῆρξε κατὰ κύριον λόγον ἀποτέλεσμα γενικωτέρων κρατικῶν ἀποφάσεων αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ὡς καὶ ἄλλων ἐκ τοῦ νόμου ρυθμίσεων, συνδέεται ὅμως καὶ πρὸς ληφθέντα ὑπὸ τῆς Τραπέζης μέτρα διὰ τὴν εὐρυθμοτέραν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας.

ΕΠΙΤΕΥΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Χαρακτηριστικὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων κατὰ τὸ 1965 εἶναι: ἡ ἐπίτευξις, διὰ τρίτον κατὰ σειρὰν ἔτος, ταχέος ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος (7,3%) καὶ ἡ ἱκανοποιητικὴ ἀνταπόκρισις τῆς οἰκονομίας εἰς ἐπιβληθέντα ἀποφασιστικὰ μέτρα ἐξυγιάνσεως τῆς ψυχολογίας καὶ τῶν ἀποταμιευτικῶν - ἐπενδυτικῶν συνηθειῶν τοῦ κοινοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὅμως τοῦ ἔτους ἡ οἰκονομία διῆλθε φάσεις ἐντεινομένων πιέσεων αἱ ὁποῖαι ἀπέρρευσαν ἀπὸ οἰκονομικοὺς καὶ ἐξωοικονομικοὺς παράγοντας καὶ ἐξεδηλώθησαν ὡς τάσεις ἀποκλίσεων ἀπὸ τὴν νομισματικὴν ἰσορροπίαν καὶ οἰκονομικὴν σταθερότητα. Αἱ πιέσεις αὗται, ὡς καὶ πρὸ μηνῶν ἐτονίσθη εἰς δημοσίαν ἀνακοίνωσιν, εἶχον, ἐν μέρει, τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς «αὐτοπροκλήσεως» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ συνεχὴς ἔξαρσις ἐπαπειλουμένων δυσμενῶν ἐξελίξεων προεκάλει ἢ ἐνέτεινε τὰ διαταρακτικὰ φαινόμενα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεφέροντο αἱ ἀπαισιόδοξοι ἑρμηνεῖαι. Εἶναι διὰ τοῦτο ἰδιαιτέρως ἐποικοδομητικὴ ἡ γενικὼς παρατηρουμένη ἤδη τάσις ἐπανατοποθετήσεως τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων ἐπὶ πλέον ἀντικειμενικῆς βάσεως καὶ ἡ προσπάθεια ψυχραίμου καὶ ἀνεπηρεάστου ἀξιολογήσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων καὶ προοπτικῶν.

ΥΓΙΗΣ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ἡ ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐπεβεβαίωσε τὴν διαπίστωσιν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία εἶναι βασικῶς ὑγιής, διαθέτουσα ἰσχυρὸν ὑπόβαθρον καὶ ὑψηλὸν δυναμισμόν. Ἡ ἀνθεκτικότης τῆς οἰκονομίας συνετέλεσε ὥστε αἱ παρατηρηθεῖσαι πιέσεις καὶ διαταρακτικαὶ ἐπιδράσεις νὰ μὴ προσλάβουν σωρευτικὸν χαρακτῆρα μὲ μονιμωτέρας ἀποκλίσεις ἐκ τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἰσορροπίας. Αἱ ἤδη ὅμως καταβαλλόμεναι προσπάθειαι διὰ τὴν ἀποκατάστασιν εὐρυθμοτέρων συνθηκῶν λειτουργίας τῆς οἰκονομίας εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συστηματοποιηθοῦν καὶ τελεσφορήσουν ταχέως, διὰ νὰ ἀποσοβηθοῦν αἱ καθυστερήσεις εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν στόχων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἑδραιώσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἰσορροπίας παραλλήλως πρὸς τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως συνδέεται πρὸς ἕν γενικώτερον φαινόμενον τῶν τελευταίων ἐτῶν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἔχῃ ἰδιάζουσαν σημασίαν ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος. Πρόκειται διὰ τὴν παρατηρουμένην αὔξουσαν κινητικότητα, τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουν ὡρισμένα οἰκονομικὰ μεγέθη, τόσον πραγματικά, ὅσον καὶ νομισματικά.

Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας τὸ ἔργον τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς καθίσταται περισσότερον κρίσιμον καὶ δυσχερές, καθ' ὃ μέτρον καλεῖται αὕτη νὰ προβλέψῃ καὶ κατευθύνῃ ἀποτόμους καὶ εὐρείας ἐκτάσεως μεταβολὰς τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων καὶ καταστάσεων. Παραλλήλως ὅμως δέον νὰ ἐπισημανθῇ καὶ ἀξιοποιηθῇ τὸ εὐνοϊκὸν στοιχεῖον, ἀπὸ πλευρᾶς βαθμοῦ καὶ ταχύτητος ἀνταποκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν φορέων εἰς δημιουργούμενα κίνητρα καὶ παραγωγικὰς εὐκαιρίας, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐνυπάρχῃ εἰς τὴν κατὰ τὰ ὡς ἄνω ηὐξημένην οἰκονομικὴν κινητικότητα.

Εἷς τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς βραδείας ἀνελίξεως ἀπὸ τὴν ὑποανάπτυξιν τῶν χωρῶν χαμηλοῦ εἰσοδήματος εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἀδράνεια καὶ ἔλλειψις γενικωτέρας ἀνταποκρίσεως εἰς τὴν προσπάθειαν μεταβολῆς τῆς παραγωγικῆς, τῆς καταναλωτικῆς καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ πληθυσμοῦ.

Βεβαίως, ἡ οὐσιαστικὴ καὶ μονιμωτέρα βελτίωσις τοῦ ἀνθρωπίνου οἰκονομικοῦ παράγοντος συνδέεται ἀναποφεύκτως πρὸς συστηματικὴν καὶ μακροχρονιωτέραν μορφωτικὴν προσπάθειαν καὶ ἰδίως ἐξύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Συγχρόνως ὅμως εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἐγκαίρως ἀξιοποιήσῃ καὶ θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς τὴν ηὐξημένην κινητικότητα τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Αἱ γενικώτεραι αὐταὶ διαπιστώσεις ἀφορῶν, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ ἄμεσα προβλήματα τῆς ἀναπτύξεως τῆς κεφαλαιαγορᾶς, τῆς προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, τῆς ἐπιταχύνσεως τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων, τῆς ἀνασχέσεως τῆς μεταναστεύσεως κλπ., τὰ ὁποῖα ἐξετάζονται κατωτέρω.

Ἡ νομισματικὴ σταθερότης

Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία, εἰσερχομένη ἤδη εἰς ἀποφασιστικὴν καμπὴν ἐνδιαμέσου σταδίου ἀναπτύξεως, ἀντιμετωπίζει τὰ κάτωθι δύο βασικὰ καὶ ἀλληλένδετα προβλήματα, τὰ ὁποῖα προδιαγράφουν ἀντιστοίχως γενικοὺς στόχους τῆς βραχυχρονίου καὶ μακροχρονίου οἰκονομικῆς πολιτικῆς: τὴν ἑδραίωσιν καὶ περιφρούρησιν τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀπαραιτήτων διαρθρωτικῶν ἀναπροσαρμογῶν καὶ ὀργανικῶν βελτιώσεων τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας.

Πρῶτον. Τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας εἶναι ἀρκούντως ἰσχυρὰ καὶ καθ' ὅλας τὰς προοπτικάς, θὰ βαίνουν περαιτέρω ἐνισχυόμενα, ἐὰν ἀποφευχθοῦν οὐσιώδη σφάλματα εἰς τὴν χάραξιν τῆς πορείας τῆς οἰκονομίας. Ὡς κατέδειξεν ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ διεθνὴς ἐπὶ τοῦ θέματος ἐμπειρία ἡ θεμελίωσις καὶ κατοχύρωσις τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον ὅρον καὶ τῆς ἐπιταχύνσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως οὐσιαστικῶν βελτιώσεων εἰς τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς δικαίας κατανομῆς τοῦ αὐξανομένου πραγματικοῦ εἰσοδήματος. Ἔχει καταστῆ πλέον αὐτονόητον ὅτι ἡ ἀνατροπὴ τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας καταλύουσα τὴν ὀρθολογικὴν λειτουργίαν τῶν οἰκονομικῶν μηχανισμῶν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ, ἐπιφέρει τὴν ἀνάσχεσιν καὶ τελικῶς τὴν κάμψιν τῆς προσπαθείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου σημαντικὸν νὰ τονισθῇ ὅτι καὶ πᾶς μονιμώτερος κλονισμὸς τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν φέρῃ τελικῶς εἰς πλήρη ἀνατροπὴν αὐτῆς, συνεπάγεται σοβαρὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Πράγματι, ὑπὸ συνθήκας ἐντεινομένης νομισματικῆς ἀσταθείας καθίστανται ἀναπόφευκτοι νομισματικοί, πιστωτικοί, συναλλαγματικοὶ καὶ ἄλλοι ἔλεγχοι καὶ περιορισμοί, οἱ ὁποῖοι φαλκιδεύουν ἀντιστοίχως τὴν οἰκονομικὴν —καταναλωτικὴν καὶ παραγωγικὴν ἐλευθερίαν τοῦ κοινοῦ, ἐνῷ ἡ ἐκ τοῦ πληθωρισμοῦ προκαλουμένη ἀνακατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος ἀποβαίνει ὁλονὲν καὶ περισσότερον εἰς βάρος τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας περιορισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας τοῦ κοινοῦ καὶ ἀνακατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης εἶναι προφανὲς ὅτι αἱ τυχὸν ἐπιτυγχανόμεναι αὐξήσεις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος συμβάλλουν πολὺ ὀλιγώτερον ἢ ἐλάχιστα εἰς τὴν πραγματικὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας.

ΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ

Δεύτερον. Κατέστη ἀπαραίτητος πλέον ἡ πραγματοποίησις δι ἀρθρωτικῶν ἀναπροσαρμογῶν τῆς οἰκονομίας καὶ ὀργανικῶν βελτιώσεων τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἐπιτυγχανομένης πραγματικῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ ποσοτικὴ μόνον ἐπέκτασις τῆς παραγωγῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προϋπαρχούσης ἀπὸ μακροῦ χρόνου μειονεκτικῆς διαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας, οὔτε εὐχερὴς εἶναι ἀλλὰ οὔτε ἐπαρκεῖ πλέον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὑψηλῶν ρυθμῶν οὐσιαστικῆς οἰκονομικῆς προόδου, ἱκανῆς νὰ ἀποσπάσῃ τὴν Ἑλλάδα ἐντὸς τῆς προσεχοῦς δεκαετίας ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν χωρῶν χαμηλοῦ εἰσοδήματος. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι πρὸς τοῦτο διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ καὶ ὀργανικαὶ βελτιώσεις συνδέονται πρὸς ρεαλιστικωτέραν ἀξιολόγησιν τῶν ἐπιτυχανομένων ποσοτικῶν ἀποτελεσμάτων παραλλήλως πρὸς τὴν πρακτικὴν ὁλοκλήρωσιν καὶ ἐφαρμογὴν ἀρτιωτέρων προγραμματικῶν μεθόδων. Κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς σχετικῆς προσπαθείας εἶναι ἡ τεχνικοεπαγγελματικὴ ἐκπαιδευτικὴ βελτίωσις τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος καὶ ἡ καθολικὴ κινητοποίησις καὶ ἀξιοποίησις τῶν δημιουργικῶν του δυνατοτήτων διὰ τῆς ἀναγωγῆς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς περιωπὴν ἐθνικοκοινωνικοῦ ἰδεώδους.

Ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν ἀνωτέρω δύο βασικῶν προβλημάτων, ἤτοι τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας καὶ τῶν διαρθρωτικῶν βελτιώσεων διὰ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὰ ὁποῖα τελοῦν εἰς ἀναπόσπαστον ἀλληλεξάρτησιν, γίνεται ἡ κατωτέρω συνοπτικὴ ἐπισκόπησις τῶν πραγματοποιήσεων καὶ προβλημάτων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Τὰ ἐξεταζόμενα ὡσαύτως ὀργανικῶς συνδεδεμένα μεταξύ των καὶ ὁ σχηματικὸς διαχωρισμὸς αὐτῶν εἰς θέματα νομισματικῆς ἰσορροπίας καὶ θέματα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως γίνεται μόνον διὰ τὴν συστηματοποίησιν τῆς ἀναλύσεως.

ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Συμφώνως πρὸς προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἡ σύνθεσις τῆς ἐθνικῆς δαπάνης ἐνεφάνισε περαιτέρω βελτίωσιν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Οὕτω, αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου, (ἄνευ πλοίων) εἰς σταθερὰς τιμὰς 1958, ηὐξήθησαν κατὰ 14,4% ἐνῷ ἡ ἀντίστοιχος αὔξησις τῆς καταναλώσεως ἦτο 9,0% μὲ ἀποτέλεσμα αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου νὰ καλύψουν κατὰ τὸ 1965 τὸ 19,5% τῆς συνολικῆς ἀκαθαρίστου δαπάνης τῆς οἰκονομίας, ἔναντι 18,7% τὸ 1964 καὶ 17,6% τὸ 1963.

Ὡσαύτως, ἡ ποσοστιαία σχέσις τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου (ἄνευ πλοίων) πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν προϊόν, εἰς σταθερὰς τιμὰς 1958, ἀνῆλθε τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς 21,5% ἔναντι 20,2% τὸ 1964 καὶ 18,7% τὸ 1963.

Ἀντιθέτως ὅμως ἡ συνολικὴ κατανάλωσις ὡς ποσοστὸν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος εἰς σταθερὰς τιμὰς 1958, ηὐξήθη εἰς 85,5% κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔναντι 84,2% τὸ 1964 καὶ 85,4% τὸ 1963. Ἡ δυσμενεστέρα αὐτὴ ἐξέλιξις ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἀνωτέρω ὑποδηλοῖ ὅτι ἡ κατανάλωσις ἀπερρόφησεν ηὐξημένον ποσοστὸν τῶν ἐγχωρίων ἐθνικῶν πόρων, ἐνῷ ἡ ταχυτέρα αὔξησις τῶν ἐπενδύσεων ἐχρηματοδοτήθη κατὰ μεγαλύτερον ποσοστὸν ἐκ δανειακῶν κυρίως κεφαλαίων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Η ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

Ἡ αὔξησις τῆς καταναλώσεως, ὡς ἔχει ἐπανειλημμένως τονισθῆ, εἶναι ἀναγκαία καὶ ἐπιθυμητὴ καὶ ὡς προωθητικὸς παράγων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ διότι — καθ' ὃ μέτρον ἀντιστοιχεῖ εἰς ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ — ἀποτελεῖ τὸν τελικὸν στόχον τῆς οἰκονομικῆς προόδου. Ἡ ὑπερμέτρως ὅμως αὐξανομένη κατανάλωσις πέραν ὁρίων τῶν ὁποίων ἡ ὑπέρβασις συνεπάγεται τὴν μείωσιν τῆς ποσοστιαίας συμβολῆς τῶν ἐγχωρίων ἐθνικῶν πόρων εἰς τὴν ἀποταμίευσιν καὶ τὴν ἐπένδυσιν εἶναι προφανὲς ὅτι ματαιώνει τὴν ἐπίτευξιν αὐτοδυνάμου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιβραδύνει, δυσχεραίνει καὶ τελικῶς ὑπονομεύει τὴν ὅλην διαδικασίαν τῆς οἰκονομικῆς προόδου. Διότι ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ταχυτέρα τῆς ἀνόδου τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος αὔξησις τῆς καταναλώσεως σημαίνει τάσιν ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὁλονὲν καὶ περισσότερον ἐκ κεφαλαίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὰ ὁποῖα δυσχερῶς ἢ οὐδόλως παρέχονται εἰς μίαν καταναλωτικῶς ἐξελισσομένην οἰκονομίαν.

ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΩΘΗΣΙΣ

Εἰδικώτερον, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ ἀσκηθεῖσα ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐπιτακτικὴ ὥθησις— ἤτοι, ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀκαθαρίστου δαπάνης τῆς οἰκονομίας εἰς τρεχούσας τιμὰς καὶ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους ἀνῆλθεν εἰς 30.972 ἑκατ. δρχ. ἔναντι 27.016 ἑκατ. δρχ. τὸ 1964 καὶ 20.611 ἑκατ. δρχ. τὸ 1963.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ ἐν λόγῳ ἐπεκτατικὴ ὥθησις, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν πίνακα, ἐκαλύφθη μόνον κατὰ 33,9% ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς ἔναντι ἀντιστοίχων ποσοστῶν ἐκ 47,3% τὸ 1964 καὶ 54,8% τὸ 1963. Κατὰ συνέπειαν ἡ κατὰ τὸ 1965 ἐκδηλωθεῖσα ὑπερβάλλουσα ζήτησις ἀνῆλθεν εἰς 66,1% τῆς ἐπεκτατικῆς ὠθήσεως ἔναντι 52,7% τὸ 1964 καὶ 45,28% τὸ 1963. Τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ ἀπόλυτα μεγέθη τῆς ὑπερβαλλούσης ζητήσεως ἀνῆλθον εἰς 20.474 ἑκατ. δρχ. τὸ 1965, εἰς 14.245 ἑκατ. δρχ. τὸ 1964 καὶ εἰς 9.324 δρχ. τὸ 1963.

Εἶναι προφανὲς ὅτι, καὶ ἀφοῦ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ διεύρυνσις τῆς οἰκονομικῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀσκοῦνται αἱ ἐκ τῆς ὑπερζητήσεως πιέσεις, ἡ τοιαύτη αὔξησις τοῦ ἀπολύτου μεγέθους τῆς ὑπερβαλλούσης ζητήσεως δὲν εἶναι ἀμέσων συνεπειῶν ἀπὸ ἀπόψεως ἐντάσεως τῶν ἐξ αὐτῆς διαταρακτικῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων, τὸ μέγεθος δὲ τοῦ τμήματος τῆς ὑπερβαλλούσης ζητήσεως, τὸ ὁποῖον καταλήγει εἰς αὔξησιν τοῦ ἐλλείμματος τρεχουσῶν συναλλαγῶν πρέπει νὰ σταθμίζεται μεταξὺ ἄλλων καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν σκοπιμότητα καὶ δυνατότητα προσφυγῆς εἰς τὸν ἐξωτερικὸν δανεισμὸν ὑπὸ ὅρους ἀνταποκρινομένους πρὸς τὴν διαδικασίαν ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ

Ἡ ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀπογραφικῆς ἀπεικονίσεως προκύπτουσα ταχεῖα διόγκωσις τῆς ὑπερβαλλούσης ζητήσεως καθιστᾶ ἐναργῆ τὸν κύριον γενεσιουργὸν λόγον τῶν σημειωθεισῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος νομισματικῶν πιέσεων. Βεβαίως ἡ εἰς τρεχούσας τιμὰς δαπάνη τῆς οἰκονομίας καὶ αἱ μετ' αὐτῆς συνδεδεμέναι ἐπεκτατικὴ ὥθησις καὶ ὑπερβάλλουσα ζήτησις περιλαμβάνουν καὶ ἀνατιμήσεις προερχομένας ἐξ αὐξήσεως τοῦ κόστους, ἐκ ψυχολογικῶν αἰτίων, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἀνόδου τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν. Τόσον ὅμως ἡ κατ' ἐκτίμησιν ποσοτικὴ προσέγγισις τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἐν λόγῳ παραγόντων κατὰ τὸ 1965 ὅσον καὶ τὸ μέγεθος τῆς ὑπερβαλλούσης ζητήσεως ἀνελθούσης εἰς τὸ διπλάσιον τῆς αὐξήσεως ὄγκου παραγωγῆς, πείθουν περὶ τοῦ κυρίου ρόλου τῆς ὑπερζητήσεως εἰς τὴν ἔντασιν τῶν νομισματικῶν καὶ συναλλαγματικῶν πιέσεων τοῦ παρελθόντος ἔτους. Εἶναι συνεπῶς καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἀναγκαῖον νὰ πραγματοποιηθοῦν ἐγκαίρως αἱ προαναφερθεῖσαι διαρθρωτικαὶ βελτιώσεις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Τιμαί, μισθοὶ καὶ κέρδη

Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπενεργείας τῶν ἀνωτέρω παραγόντων ὑπῆρξεν ἡ ταχυτέρα ἄνοδος τῶν τιμῶν κατὰ τὸ 1965, ἡ ὁποία, ὅμως, ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον, δὲν ὑπερέβη κατὰ κανόνα τὰς ἀντιστοίχους διεθνεῖς ἐξελίξεις, μολονότι αἱ ἀνατιμήσεις ὡρισμένων εἰδῶν ηὐξημένης ψυχολογικῆς σημασίας —κυρίως βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς —ἐδημιούργησαν ἐντονωτέρας ἐντυπώσεις.

Μεταξὺ Δεκεμβρίου 1963 καὶ Δεκεμβρίου 1965 ὁ ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καταρτιζόμενος τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως ἀνῆλθε κατὰ 3,6% ἔναντι 4,4% τὸ 1964 καὶ 3,6% τὸ 1963. Τὸ μέσον ἐτήσιον ἐπίπεδον τοῦ αὐτοῦ τιμαρίθμου ηὐξήθη τὸ 1965 κατὰ 4,3% ἔναντι 4,1% τὸ 1964.

Ἐξ ἄλλου, ὁ καταρτιζόμενος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος δείκτης τιμῶν καταναλωτοῦ ηὐξήθη μεταξὺ Δεκεμβρίου 1964 καὶ Δεκεμβρίου 1965 κατὰ 0,5% ἔναντι 1,5ῳ τὸ 1964 καὶ 1,3,% τὸ 1963. Τὸ μέσον ἐτήσιον ἐπίπεδον τοῦ ἰδίου τιμαρίθμου ἀνῆλθε τὸ 1965 κατὰ 3,0% ἔναντι 0,8% τὸ 1963.

Ἀξιοσημείωτα εἶναι δύο τινὰ ἐν προκειμένῳ. Πρῶτον, ἡ ταχυτέρα ἄνοδος τοῦ δείκτου τιμῶν καταναλωτοῦ ἐν συγκρίσει πρὸς προηγούμενα ἔτη, ὀφειλομένη κυρίως εἰς ἀνατιμήσεις πολλῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας μόνον ὁ δείκτης οὗτος περιλαμβάνει. Δεύτερον, ἡ οὐσιωδῶς μεγαλυτέρα ὕψωσις τοῦ δείκτου τιμῶν κατανα